



Voorwoord

Van de voorzitter

Het bestuur heeft een drukke maar relatief succesvolle maand achter de rug.

Op 16 november stemde minister Henk Kamp in met de omkering van de bewijslast. Dat wil zeggen dat bij woningschade in het aardbevingsgebied, de NAM maar moet aantonen dat het niet door haar komt. Het is een belangrijke stap in de goede richting, mits de NAM zich dit aantrekt en zich hier naar gaat gedragen. Doet de NAM dit niet dan kunnen we een golf van rechtszaken verwachten.

Op 18 november deed de Raad van State (RvS) uitspraak over de beroepen die waren ingesteld tegen het gaswinningbesluit van de minister eerder dit jaar. Ook de GBB had beroep aangetekend. De RvS vernietigde het besluit van de minister en oordeelde dat er in het komende jaar niet meer 27 miljard kuub gas gewonnen mag worden. Ook een stap in de goede richting.

Op 30 november deelde Henk Kamp mede dat hij afzag van een hoger beroep in een rechtszaak die de GBB tegen hem had aangespannen en die hij had verloren. Dit houdt in dat hij meer informatie moet geven over de besluiten in het verleden over de gaswinning. Weer een stap in de goede richting.

De GBB hoopt dat de minister de uitspraak van de rechter serieus neemt en met de documenten komt waar we om hebben gevraagd.

Op 4 november presenteerde Hans Alders zijn concept meerjarenprogramma (MJP) voor het schadeherstel en de verstevigingsoperatie. De GBB nam plaats in een voorlopige maatschappelijke stuurgroep om het MJP te becommentariëren. Dit betekende veel studie en lange vergaderingen. We hebben de indruk dat er goed naar ons is geluisterd.

Op belangrijke punten hebben we echter niet onze zin gekregen. Zo komt er geen algemene uitkoopregeling, waar we sterk voor pleiten. Ook is het voor ons niet te verteren dat de NAM, de veroorzaker van alle schade en onveiligheid, zo aan de touwtjes blijft trekken. Een 'Nationaal Coördinator Groningen' zou onafhankelijk van de NAM moeten zijn.

vervolg op volgende pagina

In deze nieuwsbrief

Uitspraak Raad van State	pagina 2
Hoeveel ruimte krijgt Hans Alders?	Pagina 4
De 4.000 euro gaat op de schop (de waardervermeerderingsregeling).....	pagina 5
Domme en arme Groningers (over de gasverslaving)	pagina 6
Aangifte Openbaar Ministerie (de 87 ^e dag).....	Pagina 7
Verrassing (het Arcadis onderzoek).....	pagina 8
Tweede tussenrapport Hans Alders (de beoordeling in cijfers).....	pagina 10
Diverse berichten	pagina 12
Colofon	pagina 13



Ook in de komende tijd blijft het druk aan het gasfront. Op 14 december besluiten de betrokken ministers en burgemeesters over het definitieve meerjarenprogramma van Hans Alders.

Op 15 december komt minister Henk Kamp naar Groningen om zijn voorgenomen gaswinningsbesluit toe te lichten. Dit besluit valt dan op 18 december. Op 15 januari komen Tweede Kamerleden voor een werkbezoek naar Groningen. Op 18 januari is er een hoorzitting over het gaswinningsbesluit en daarna volgt een plenair debat over het gaswinningsbesluit in de Tweede Kamer.

Om hier vanuit Groningen druk op te zetten, organiseert de GBB op 15 januari samen met Milieudefensie een grote fakkeloptocht door het centrum van Groningen.

Zie op <https://www.facebook.com/events/472866122917541/> voor de aankondiging, locatie en tijdstip.

Binnenkort laat het Openbaar Ministerie (OM) weten wat er met onze aangifte tegen de NAM wordt gedaan. Het OM heeft Gerard Spong al mondeling laten weten dat er inderdaad sprake is van een schending van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. De discussie gaat vervolgens over de vraag of dit ook betekent dat deze schending strafrechtelijk gesanctioneerd moeten worden. Spannend dus.

Afhankelijk van de ervaring van het GBB bestuur in de voorlopige maatschappelijk stuurgroep en het definitieve meerjarenprogramma, besluit het GBB wel of niet deel te nemen aan de definitieve maatschappelijke stuurgroep die op 1 januari van start gaat. Zou het bestuur besluiten deel te nemen, dan legt zij dit eerst ter goedkeuring aan de leden voor, middels een ledenraadpleging.

Uitspraak Raad van State

Vreugde, maar getemperd

In eerste instantie waren we blij dat de Raad van State het winningsbesluit van minister Henk Kamp vernietigde. Na lezing van de tekst viel het toch tegen. Het komt er op neer dat minister Henk Kamp onvoldoende goed heeft gemotiveerd waarom minder winnen dan 33 miljard kuub niet mogelijk was. Maar in algemene termen wordt het beleid van Henk Kamp niet veroordeeld. En als puntje bij paaltje komt, acht de Raad van State leveringszekerheid toch belangrijker dan de veiligheid van Groningers. Zie hieronder een beknopte samenvatting van de uitspraak, geciteerd van 'Rechtennieuws.nl', gepubliceerd op dinsdag 24 november 2015.

Niettemin denken wij dat er in het Parlement geen meerderheid is te vinden voor een winningsniveau van meer dan de 27 miljard kuub waar de Raad van State op uit kwam. De PvdA, die meteen na de uitspraak een kamerdebat vroeg, kan dat gewoon niet maken. Uiteraard moet de gaswinning verder omlaag naar hooguit 12 miljard kuub en liefst naar 0. Wij gaan door met de strijd.

**Samenvatting uitspraak Raad van State****Bron: Rechtennieuws.nl, 24 november 2015**

De NAM mag voorlopig niet meer dan 27 miljard kubieke meter gas winnen uit het Groningenveld. Overschrijding tot maximaal 33 miljard kubieke meter is alleen toegestaan als het gasjaar 2015-2016 een relatief koud jaar blijkt te zijn. Ook mag voorlopig nog steeds geen gas worden gewonnen in en rond Loppersum. Dit blijkt uit een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 november 2015.

De Afdeling bestuursrechtspraak heeft zowel het instemmingsbesluit van de minister van Economische Zaken van januari 2015 als zijn wijzigingsbesluit van juni 2015 vernietigd. De minister zal nu in een nieuw besluit moeten beoordelen of de gaswinning verder moet worden beperkt dan de 33 miljard kubieke meter die hij in juni 2015 nog had toegestaan. Tegen beide besluiten waren ruim 40 bezwaarmakers in beroep gekomen, waaronder het college van gedeputeerde staten van Groningen, diverse Groningse gemeenten, twee waterschappen, Veiligheidsregio Groningen en een aantal particulieren. Tegen de uitspraak is geen hoger beroep mogelijk.

Onderzoek

De minister heeft zijn wijzigingsbesluit gebaseerd op vele onderzoeken naar seismische dreiging als gevolg van gaswinning en de risico's daarvan. De Afdeling bestuursrechtspraak is van oordeel dat de minister het wijzigingsbesluit mocht nemen op basis van alle onderzoeken die op dat moment beschikbaar waren. Ook is niet gebleken dat de minister bij zijn besluit vooringenomen was en zich daarbij heeft laten beïnvloeden door persoonlijke belangen of voorkeuren, aldus de hoogste algemene bestuursrechter.

Risico's

De minister had echter op basis van alle informatie beter moeten motiveren waarom een verdere beperking van de gaswinning dan maximaal 33 miljard kubieke meter niet mogelijk is. Uit onderzoeken waarop zijn wijzigingsbesluit is gebaseerd, blijkt immers dat de winning van minder gas tot een lager seismisch risico leidt. En hoewel de grondrechten niet verplichten om activiteiten waaraan risico's zijn verbonden uit te sluiten, moet uit de belangenafweging wel blijken dat de minister de "noodzakelijke voorzorg" heeft betracht gelet op de ernst en de aard van de gevolgen van de gaswinning. Hij is er bij zijn belangenafweging ten onrechte van uitgegaan dat de risico's in het aardbevingsgebied vergelijkbaar zijn met de risico's die in delen van het rivierengebied worden gelopen. Volgens de gemaakte risicoberekeningen zijn de risico's in het aardbevingsgebied groter. En hoewel de minister een groot belang mocht hechten aan de leveringszekerheid, heeft hij een hoger winningsniveau toegestaan dan gemiddeld genomen nodig is. De minister had beter moeten motiveren waarom hij bij het bepalen van het maximale winningsniveau is uitgegaan van een relatief koud jaar, waardoor in minder koude jaren meer wordt gas gewonnen dan noodzakelijk is voor de leveringszekerheid.

Nieuw besluit

Als gevolg van de vernietiging van zowel het instemmings- als het wijzigingsbesluit zou de NAM onbeperkt gas kunnen winnen zonder beperking in tijd. Daardoor zouden bezwaarmakers in een slechtere positie terechtkomen dan wanneer de besluiten zouden blijven gelden. Daarom heeft de Afdeling bestuursrechtspraak in haar uitspraak een aantal 'voorlopige voorzieningen' getroffen, die gelden tot zes weken nadat de minister een nieuw besluit heeft genomen. Zo beperkt de Afdeling bestuursrechtspraak de maximale gaswinning voorlopig tot 27 miljard kubieke meter. Uit onderzoeken van de minister blijkt immers dat deze hoeveelheid voldoende is voor een wat temperatuur betreft gemiddeld jaar. Als het een relatief koud jaar blijkt te zijn, mag alsnog maximaal 33 miljard kubieke meter gas worden gewonnen. Ten slotte heeft de Afdeling bestuursrechtspraak bepaald dat voorlopig nog steeds geen gas gewonnen mag worden in en rond Loppersum, tenzij dat uit het oogpunt van leveringszekerheid noodzakelijk is.



Hoeveel ruimte krijgt Hans Alders?

Op 3 december heeft Nationaal Coördinator (NCG) Hans Alders het meerjarenprogramma van de NCG ingeleverd bij het kabinet. In hoeverre hij een onafhankelijke koers kan varen dient voorsnog te worden afgewacht.

Het is de vraag hoeveel ruimte de NCG van de bij zijn meerjarenprogramma betrokken ministers krijgt. In ieder geval wordt hij door de NAM al behoorlijk begrensd. Op tal van punten blijkt dat Hans Alders hard met de NAM moet onderhandelen. En eigenlijk is het bizar dat een 'Nationaal Coördinator Groningen' afhankelijk is van een particulier bedrijf, dat nota bene de oorzaak is van alle ellende. De kern van de zaak hierbij is, zoals Hans Alders keer op keer verwoordt: "Er is geen minister van Financiën die de aansprakelijkheid van de NAM over wil nemen. En zolang dat het geval is, zit de NAM aan tafel."

De afhankelijkheid van de NAM blijkt op tal van punten:

- Het meerjarenprogramma (MJP) spreekt voorsnog consequent van aardbevingschade in plaats van mijnbouwschade. Niet Hans Alders heeft een probleem met de term mijnbouwschade maar de NAM, immers deze draait tot nu toe weg voor zettingschade. De NAM wil het graag bij aardbevingschade houden. Zo heeft het Centrum Veilig Wonen (CVW) de opdracht zich te beperken tot het repareren van aardbevingschade.
- In het MJP is sprake van een onafhankelijke arbiter bij de afhandeling van schadegevallen. Dit is een stap in de goede richting en de NAM had toegezegd hieraan mee te werken. Nu de omkering van de bewijslast er lijkt te komen, heeft de NAM echter meegedeeld zich te beraden op haar medewerking aan het inzetten van arbiters, afhankelijk van het uiteindelijke wetsartikel. Zonder instemming van de NAM, kan Hans Alders geen onafhankelijke arbitrage invoeren.
- De NAM weigert mee te werken aan een nieuwe waardedalingcompensatie zolang dit onder de rechter is. Evenmin wil de NAM meewerken aan een uitkoopregeling zolang de waardedaling door aardbevingen onder de rechter is. In een uitkoopregeling zal ook de waardedaling door aardbevingen moeten worden meegenomen.
- Veel van de complexe schadegevallen zitten vast omdat de NAM een eigen bijdrage eist van de bewoner, bijvoorbeeld doordat de toestand van het huis de aardbevingschade heeft verergerd. Veelal kunnen bewoners dit niet betalen (en willen dit ook terecht niet). In het MJP wordt een 'fonds achterstallig onderhoud' geïntroduceerd, waaruit bewoners kunnen lenen onder gunstige voorwaarden. Op deze wijze betalen bewoners toch een eigen bijdrage. Het fonds zou bewoners faciliteren. De GBB is van mening dat dit fonds vooral de NAM faciliteert. De verwachting is dat eigen bijdrages meer regel dan uitzondering zullen worden.



- De eerste insteek van Hans Alders was dat - ten behoeve van de versterkingsoperatie - voor elke woning een sterktemeting zou worden uitgevoerd. Nu dit erg duur lijkt te worden (voor de NAM) wordt aansluiting gezocht bij een typologiebenadering van woningen.
- De NAM heeft besloten dat schadegevallen die nog steeds bij de NAM lopen, door haar zullen worden afgehandeld. Kennelijk is Hans Alders niet in staat deze gevallen bij de NAM weg te halen. Hans Alders wil terecht ook voor die cases een onafhankelijke arbiter. Of die er komt, is afhankelijk van de NAM.
- De NAM financiert de plannen voor versterking. In het MJP is opgenomen dat de NAM ook de begrotingen voor de gebiedsversterkingsplannen moet goedkeuren. Doordat het CVW uitvoerder is van de versterkingen en een contract heeft met de NAM, kan de laatste veel invloed uitoefenen op de versterkingen.
- De NAM zal ook zeker invloed hebben op normstellingen voor sloop. De hoogte van de versterkingskosten in verhouding tot de waarde van de woning speelt daarbij een belangrijke rol.

Al met al kan de NAM blijkbaar tal van randvoorwaarden aan het MJP stellen. Het is onvoorstelbaar dat de veroorzaker van de schade en aardbevingsdreiging zo aan de touwtjes kan trekken in de planvorming van de Nationaal Coördinator Groningen. Dit is onaanvaardbaar voor de bewoners.

Jelle van der Knoop

De 4.000-euro-regeling per 1 januari 2016. Minder en anders?

De waardevermeerderingsregeling gaat op de schop

Deze tijdelijke regeling waarbij men (onder meer) bij 1.000 euro schade, binnen 11 gemeenten, een subsidie van 4.000 euro krijgt voor het nemen van duurzame maatregelen gaat veranderen.

De GBB heeft aangedrongen om voortgaand uitvoering te geven aan deze regeling zoals in het bestuursakkoord van januari 2014 is afgesproken. Immers: afspraak is afspraak.

Gaat echter niet gebeuren.

Hoe de nieuwe regeling eruit gaat zien? Dat is nog onbekend.

Op 14 december wordt (waarschijnlijk) de definitieve regeling bekend gemaakt.

Misschien is het raadzaam alle schade, ook buiten de 11 gemeenten, waarbij de verwachting is dat het meer dan 1.000 euro groot is, alsnog te melden bij het CVW **voor 31 december** om aanspraak te kunnen maken op de 4.000 euro subsidie.

Nog voor de kerst, rond 20 december, willen we **een extra nieuwsbrief** uitbrengen. Met daarin de laatste informatie.



Domme en arme Groningers?

De boosheid van veel Groningers, gericht op de NAM/Shell/CVW en minister Henk Kamp, is groot. De Groninger Bodem Beweging krijgt veel telefoontjes, e-mails en bezoek van bewoners van die variëren van paniek, en heftige boosheid, tot radeloosheid en cynisme als het gaat om de houding van deze multinational (Shell) en de eigen overheid.

Hoe kan het dat zo met de burgers wordt omgegaan?

Zo langzamerhand hebben we allemaal wel door hoe het werkt. Het verschijnsel is bekend uit de psychologie. De Staat is gasverslaafd en kan goedkoop via haar *dealer* NAM/Shell aan haar verslaving (gas) komen. Ze sluit zelfs een deal met haar dealer en profiteert daarmee in de winst van de dealer. Dat de gasverslaafde Staat niet van haar verslaving af wil en niet naar alternatieven kijkt om van haar verslaving af te komen, da's logisch...en inherent aan het gedrag van een verslaafde.

Het gedrag van *dealer* NAM/Shell lijkt ook niet vreemd: zij wil haar klant verslaafd houden en zal er alles aan doen om de gevolgen van de verslaving te bagatelliseren. Daarnaast zal de dealer de verslaafde op de een of andere wijze onder druk zetten om te beletten dat deze elders haar heil gaat zoeken. Cynisch worden we als we bedenken dat de NAM/Shell haar strategie van rekken en dat-de-Groningers-maar-mogen-verrekken financiert met het gasgeld uit onze eigen bodem.

De multinational doet er veel aan om het beeld van een **Goede Sint** neer te zetten. Bij de niet of nauwelijks gedupeerden door de gaswinning - wel te verstaan. Mooie *advertorials* in kranten en zelf uitgegeven huis-aan-huis blaadjes laten een fantastische organisatie zien. Dorpshuizen en culturele activiteiten worden financieel gesteund, grote Groninger instellingen financieel gepaaid, etc, etc. Met andere woorden: de NAM/Shell is driftig *goodwill* aan het 'kopen'. En nogmaals; met ons eigen gasgeld. Daarmee strooit de NAM geen pepernoten rond, maar zand in veler ogen.

De **Zwarte Piet** krijgt de gedupeerde - en in de ogen van de NAM/Shell - "zeurende" Groninger toebedeeld. In het Dagblad van het Noorden van 5 december vertelt NAM directeur Gerald Schotman trots te zijn op zijn afhandeling van schade in Groningen, om het in een adem weer over achterstallig onderhoud van onze huizen te hebben en bijkomende complicaties op financieel en sociaal gebied. Eigenlijk hebben wij Groningers het toch allemaal zelf gedaan. Domme, arme Groningers...

Gas is geld en geld lijkt de enige manier om de waarde van iets in te schatten. Voor de NAM zit de waarde onder onze grond en zitten de kosten boven die grond. De NAM als partij met een winst oogmerk zal alles op alles zetten om zo veel mogelijk opbrengst te genereren tegen zo weinig mogelijk kosten. Dat de veiligheid van burgers geen leidend motief is voor het handelen van de NAM, is helder. Vandaar ook de strafaangifte tegen de NAM (zie de onderbouwing van meester Spong <http://www.groninger-bodem-beweging.nl/640-gbb-en-inwoners-doen-aangifte-tegen-de-nam>) Helaas lijkt onze staat eenzelfde geloof aan te hangen: het geloof dat waarde alleen in geld is uit te drukken. Gelooft u nog in Sinterklaas?



Aangifte Openbaar Ministerie – 6 december 2015 - de 87e dag na de aangifte

Aangiftes blijven soms onbehoorlijk lang liggen bij onwillige officieren van justitie

Op 11 september 2015 heeft Gerard Spong aangifte tegen de NAM gedaan bij het Openbaar Ministerie (OM), namens de GBB en meerdere particulieren. Daarna bleef het stil.

Op 30 september ontvingen we een ontvangstbevestiging. Daarna bleef het stil.

Nu zijn we natuurlijk wel gewend aan de overheidsstrategie die ook Henk Kamp continu toepast: onderzoeken & ontkennen & vertragen & nader onderzoeken & bezwaren & rekken, maar het begon op enig moment toch echt wel wat al te lang te duren.

Dus hebben we eind november contact gezocht met het arrondissementparket om daar op vrijdag 4 december een ludieke actie te houden gericht op de voortgang van onze aangifte.

Het aanbieden van een agenda als sinterklaascadeau, een welluidende toespraak door Sinterklaas (GBB bestuurslid natuurlijk) en *community singing* van aangepaste Sinterklaasliedjes gepaard gaande met een TV opname van RTV-Noord.

Wat gebeurt er? Prompt krijgt Gerard Spong een telefoontje van het OM: deze week of volgende week komt het OM met een reactie!

En nu afwachten. We weten nu wat we moeten doen. Als het weer stil blijft...

Hoor wie klopt daar kind'ren?

Hoor wat schudt daar kind'ren,
Hoor wat schudt daar kind'ren,
Hoor wat trilt daar heftig door ons thuis
't Is een beving zeker
Die vernielt veel zeker,
Moet weer kijken in en om ons huis

Rechters, oh rechters,
Breng ons straks eens het goede nieuws
En denk wijs en doe wat
Voor Ommeland en Stad.

Hoor wat schudt daar kind'ren,
Hoor wat schudt daar kind'ren,
Hoor wat trilt daar heftig door ons thuis
't Is een beving zeker
die vernielt veel zeker,
Moet weer kijken in en om ons huis

Rechters, oh rechters,
Breng ons straks eens het goede nieuws
En denk wijs en doe wat
Voor Ommeland en Stad.



WOB-verzoek

Ook Henk Kamp doet een ontdekking

De GBB had eerdere bezwaar gemaakt tegen de beperkte invulling van het ministerie van EZ op het WOB-verzoek. De Rechtbank Noord-Nederland oordeelde op 16 oktober 2015 dat minister Henk Kamp alsnog relevante documenten openbaar moet maken die de basis vormden voor het gaswinningbesluit van 13 maart 2014.

De minister gaf aan in beroep te zullen gaan tegen het oordeel van de Rechtbank. Op de *allerlaatste* dag dat hij beroep kon instellen, 30 november, liet de minister echter per brief aan de GBB het volgende weten

"Inmiddels is mij bij nader onderzoek gebleken dat niet alle op het ministerie aanwezige stukken zijn betrokken bij mijn eerdere besluitvorming op uw verzoek, hetgeen ik zeer betreurt. Ik laat u binnen twee weken een nieuwe beslissing op bezwaar toekomen [...]"

En nu afwachten. We weten nu wat we moeten doen. Als we weer helemaal weggelakte brieven krijgen waarop alleen nog herkenbaar de woordjes "de" en "een" te lezen zijn...

Verrassing!

Het Arcadis onderzoek naar schades buiten de contourlijn

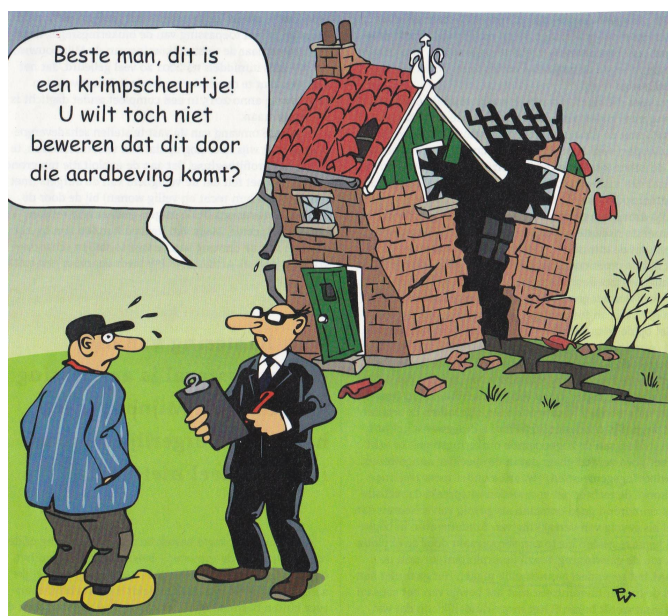
In opdracht van de NAM verklaarde het gerenommeerde ingenieursbureau Arcadis afgelopen week, dat het uitermate onwaarschijnlijk is, dat huizen, die buiten de contourlijn liggen, schade kunnen oplopen door aardbevingen. Groningers moeten niet de NAM aanklagen, maar hun huizenbouwers en aannemers, want het is hoogst waarschijnlijk de armzalige kwaliteit van de woningen, waardoor ze instorten. De aardbevingen kunnen het hooguit voor één procent zijn. De gevolgen van de aardbevingen blijven keurig binnen de contouren. Aldus Arcadis.

Het doet me denken aan wat een vriend me vertelde. De CVW-taxateur had bij zijn boerderij geconstateerd, dat de schade aan het voorhuis (lichte schade) inderdaad te wijten was aan aardbevingen en voor vergoeding in aanmerking kwam. De (veel grotere) schade aan de schuur was het gevolg van zetting. Geen vergoeding voor herstel.

"Ik vind dat zó knap van die aardbevingen," zei mijn vriend, "Dat ze precies stoppen, daar waar mijn schuur begint. Dit zijn wel heel slimme aardbevingen."



Waarom komt Arcadis nu met zo'n rapport? In opdracht van de NAM (daar heb je ze weer) heeft Arcadis samen met een groep verzekeraars vorig jaar het Centrum voor Veilig Wonen opgericht. Dit commerciële bedrijf is een goudmijn. Alle schadeafhandelingen lopen via het CVW, een deel van het herstel en straks, als het aan de NCG ligt, regelt het CVW ook de versteviging en de nieuwbouw.



Tijd dus voor Arcadis, om iets terug te doen voor de NAM. Dus laten ze nog maar eens weten, dat het verhaal van die aardbevingsschade, in elk geval buiten de vastgestelde contouren, flauwekul is. Gelukkig heeft de (niet van de NAM afhankelijke) geoloog Peter van der Gaag het rapport al afgebrand. Ook hebben meerdere politici al verontwaardigd gereageerd.

Wat kunnen we nog meer verwachten? Een oproep van de andere aandeelhouder van het CVW voor een (verplichte) aardbevingsverzekering, al dan niet met overlijdensrisicoverzekering? Een rapport van één of andere bioloog, dat door de bodemdaling de meeuwen boven Groningen zó hard naar beneden vallen, dat ze door de geluidsbarrière gaan en zo schade veroorzaken? We zijn benieuwd! Rapporten en onderzoeken? Prima, maar wel graag van onafhankelijke bronnen.

Henk Spiekman



Tweede tussenrapport Hans Alders

Het conceptmeerjarenprogramma is te zien als het “voorlopige schoolonderzoek”. Straks volgt het examen, het definitieve meerjarenprogramma. Hoe brengt de NCG het nu eraf?

En gaat hij straks een voldoende op het kerstrapport halen?

We toetsten het conceptmeerjarenprogramma aan onze visie (<http://www.groninger-bodem-beweging.nl/images/pdf/GBB-visie-aan-NCG-website.pdf>). Op 20 september hebben we onze visie aangeboden aan de NCG. In onze visie geven we 8 urgente en noodzakelijke maatregelen aan.

Voor deze 8 maatregelen onderzoeken we wat ervan in het conceptmeerjarenprogramma terechtgekomen is. In de vorige nieuwsbrief gaven het eerste tussenrapport.

Dat was gebaseerd op het conceptmeerjarenprogramma van 4 november.

Inmiddels heeft de NCG tal van besprekingen gevoerd over het programma, onder meer met de NAM, met de bestuurlijke stuurgroep, en met de maatschappelijke stuurgroep ad interim. Daarnaast zijn nieuwe rapporten beschikbaar gekomen, zoals de kaart van het KNMI en het tweede advies van de commissie Meijdam.

Dat alles heeft tot tal van aanpassingen geleid, die verwerkt zijn in het definitieve conceptmeerjarenprogramma, dat 3 december naar Den Haag verzonden is.

Op deze gewijzigde versie is dit tweede tussenrapport gebaseerd.

Na bespreking op het hoogste bestuurlijke niveau stelt de NCG op 14 december het definitieve meerjarenprogramma vast. Het programma wordt dan aan de Tweede Kamer aangeboden. Daarna is het aan minister Henk Kamp die op de ministerraad van 18 december nog aan kan geven dat hij gaat afwijken.

1. Gaswinning omlaag naar veilig niveau De NCG gaat hier niet over. Maar hij laat nu in ieder geval Den Haag weten dat zowel de bestuurlijke stuurgroep als de maatschappelijke werkgroep ad interim dit punt de hoogste prioriteit geven!	4
2. Alle mijnbouwschade wordt vergoed In het conceptmeerjarenprogramma wordt nog steeds consequent de NAM-term “aardbevingsschade” gehanteerd. Hans Alders laat het over aan Henk Kamp, die hierover (i.v.m. de omkering van de bewijslast) een “novelle” aan de Tweede Kamer gaat sturen.	3



3. Andere attitude van NAM en CVW Geen woord in het MJP. Inmiddels blijkt dat de houding van NAM/CVW geen spat is veranderd: de problemen worden gebagatelliseerd en met advertenties, eigen onderzoeken en bevriende onderzoeken wordt uitgevent dat de NAM en het CVW het heel goed doen. Het is opvallend hoeveel geld NAM en CVW uittrekken voor publiciteit en hoe weinig voor de gerechtvaardigde schadeloosstellingen ...	1
4. Onafhankelijke schadevaststelling en -afhandeling Komt er niet, zoals al eerder gerapporteerd is. De NAM en haar uitvoeringsorganisatie CVW blijven de baas, wezenlijk verandert er niets. Het slachtoffer (de bewoner) wordt voor de schadevaststelling en de schadeafhandeling nog steeds naar de dader (de NAM en haar uitvoeringsorganisatie CVW) doorverwezen. De schande blijft bestaan!	1
5. Er komt een generieke uitkoopregeling Die komt er ook niet, maar we zien dat de NCG in ieder geval de mogelijkheden overwogen heeft. Hij definieert specifieke groepen, en deze definities zijn inmiddels verruimd.	5
6. Steunpunt voor burgers We schreven in het eerste tussenrapport dat het mooi beschreven staan in het MJP. Na 3 besprekingen over de invulling ons echter duidelijk dat de NCG een geheel eigen beeld heeft van dat steunpunt: een soort mini callcentertje, dat doorverwijst, ja, vooral naar het CVW of de NCG. Zoiets hebben wij dus niet in gedachten, bij ons staat de bewoner centraal. Het is sowieso vreemd dat de NCG denkt te moeten bepalen waar de bewoners behoefte aan hebben. Wordt vervolgd!	4
7. Processen en regelingen worden robuust Dit blijft ingewikkeld liggen. De arbitrage bij onenigheid over de schade tussen expert en contra-expert een pluspunt. Ook de afhandeling van complexe schades lijkt beter te worden. Maar het "vetorecht" dat de expert soms over de contra-expert krijgt is een minpunt. En het plan voor soms verplichte leningen bij achterstallig onderhoud is volstrekt onacceptabel!	5
8. Geen versteviging De verstevigingsoperatie gaat door. Wie gaat de versteviging uitvoeren? NCG, en ja, weer het CVW. Zo komt de dader opnieuw bij het slachtoffer over de vloer! Laat onverlet dat – omdat de overheid weigert de gaswinning terug te brengen naar een veilig niveau – versteviging nodig is, bijvoorbeeld bij scholen. Daarop wordt gericht ingezet door de NCG.	3
Bonus Lof nogmaals voor de NCG voor inzet, vlijt en gedrag. Ook voor zijn vaardigheden om de samenhang in complexe onderwerpen te realiseren.	9
Oordeel in het tweede tussenrapport De NCG is goed bezig, maar niet voldoende goed. Het definitieve conceptmeerjarenprogramma is naar Den Haag gestuurd. Na het definitieve meerjarenprogramma van 14 december maken we het eindrapport op. We zijn somber gestemd.	5



Diverse berichten

Kabinet minacht Groningers

Max van den Berg in de NRC, 29 november

“Enorme minachting”. Daarvan getuigt volgens de commissaris van de koning in Groningen Max van den Berg, de aanpak door het kabinet van de Groningse problemen. De gaskraan in Groningen moet verder dicht, naar 20 miljard kuub ten minste, aldus Max van den Berg. Daarnaast wordt het de hoogste tijd dat het kabinet de ellende in Groningen “royaal erkent”. Max van den Berg hekelt de “technocratische aanpak” door het kabinet. Die getuigt van een “enorme minachting voor de Groningers”.

Zeehonden beter af dan Groningers

Robert van der Velde op het Groninger Juristen Congres, 3 december

Bestuursrechtadvocaat Robert van der Velde trok deze conclusie op het Groninger Juristen Congres. Hij wees op de toepassing van het voorzorgsprincipe. “Daar geldt: bij twijfel niet inhalen. Als er onduidelijkheid is over de uitwerking van een maatregel voor de natuur, dan gaat die niet door. Maar het principe wordt niet toegepast op de mensen in Groningen. Zeehonden vallen onder een zwaarder voorzorgsrecht dan de inwoners van deze provincie. De Raad van State wil er niet aan, bleek onlangs in Den Haag. Die heeft het gebruik van dit beginsel in de zaak van de gaswinning afgewezen.”

Op 18 december neemt Henk Kamp een nieuw gasbesluit. Van der Velde is ervan overtuigd dat opnieuw partijen beroep zullen instellen. Hij denkt niet dat een rechter het aandurft een lagere gasproductie af te dwingen dan 27 miljard kuub. “Het was van de rechter al heel dapper om tot die hoeveelheid te komen, gezien het belang dat aan de leveringszekerheid wordt gehecht.

Fakkeloptocht

Nieuwe manifestatie op 15 januari 2016

Om alvast in de agenda te schrijven!

Op 15 januari wordt opnieuw een fakkeloptocht gehouden. Meer hierover in de volgende nieuwsbrief. Zie ook op <https://www.facebook.com/events/472866122917541/> voor de aankondiging, locatie en tijdstip.



De volgende leden-voor-leden-bijeenkomst

Dit is ditmaal tevens een leden-voor-**niet-leden**-bijeenkomst. Ook **niet-leden** zijn welkom.

Locatie: Stationsgebouw Loppersum

Datum: zaterdag 19 december 2015

Tijd: van 15.00 tot 17.30 uur

Een leden-voor-(niet)-leden-bijeenkomst biedt de gelegenheid om in een informele sfeer contacten te leggen, en te praten over alles wat er speelt rond aardbevingen en de gevolgen. Er zijn altijd enkele bestuursleden aanwezig. Er is koffie, er is thee en iedereen is welkom.

Het is een doorlopend gebeuren. Men komt en gaat op het moment dat men dat zelf passend vindt.

Enquête

Eline de Flines woont in het aardbevingsgebied, ze maakt de problematiek aan den lijve mee. Voor haar profielwerkstuk van 6 VWO doet ze nader onderzoek naar m.n. de (psychische) klachten, de afwikkeling van het schadeherstelproces en naar de communicatie. Deelname aan de enquête is anoniem. Vul hier de enquête in: <https://www.surveymonkey.com/r/aardbevingsproblematiek>

Contributie 2016

Graag niet spontaan overmaken!

Wacht s.v.p. op de nota, die komt in januari, per e-mail!

Openingstijden kantoor GBB

Het kantoor (in het Stationsgebouw Loppersum) is geopend op

- maandagochtend van 9.30 tot 11.30 uur
- woensdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur.

Op nationale feestdagen en tijdens vakanties is het kantoor gesloten.

Contact GBB

Mailcontact heeft de voorkeur. Het e-mailadres is: contact@groninger-bodem-beweging.nl

Telefonische bereikbaarheid tijdens openingstijden kantoor op maandagochtend van 9.30 tot 11.30 uur en op woensdagmiddag van 14.00-16.00, via 06- 21 61 50 80.

NB De pers kan bellen naar 06-17 26 82 47. Bij voorkeur tijdens kantoortijden.